

**A GERINCVELŐ
MAKROSZKÓPIÁJA ÉS
VÉRELLÁTÁSA.
GERINCVELŐI IDEGEK.**

A gerincvelői szelvény, dermatomák.

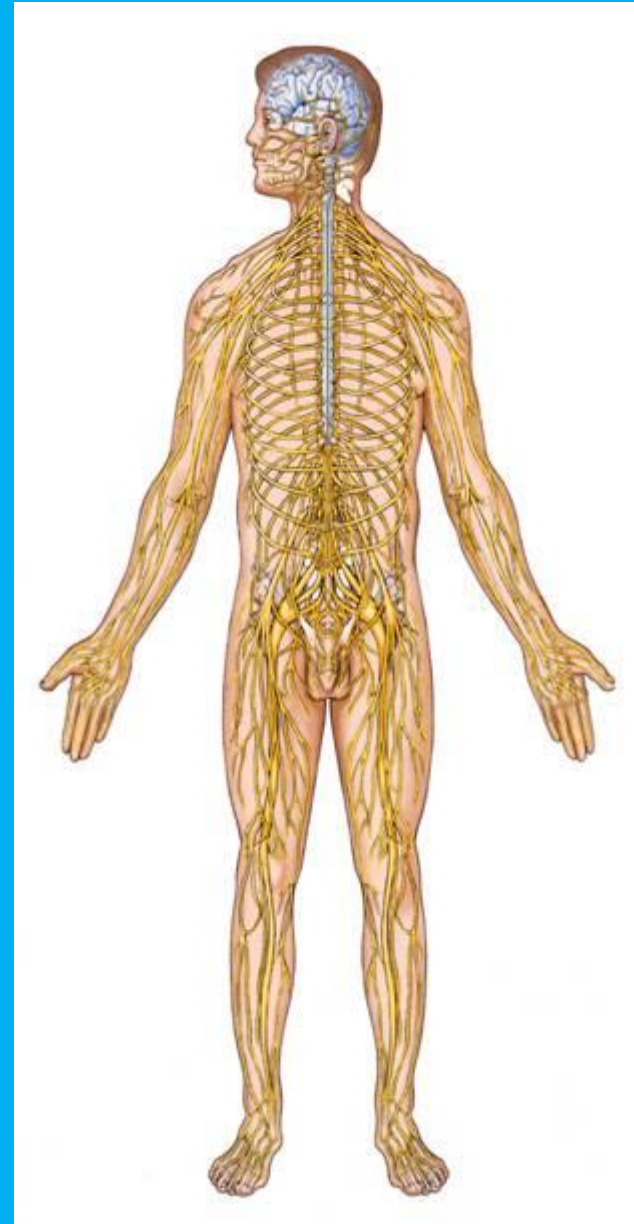
IDEGRENDSZER

KIR

agy
gerincvelő

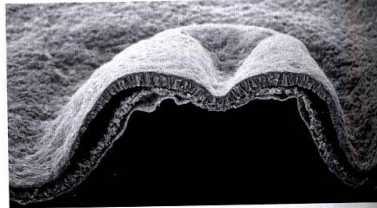
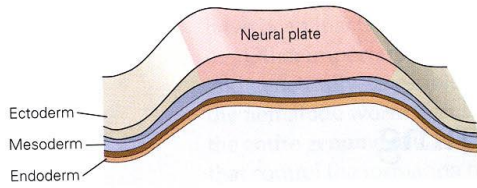
PIR

perifériás idegek
ganglionok

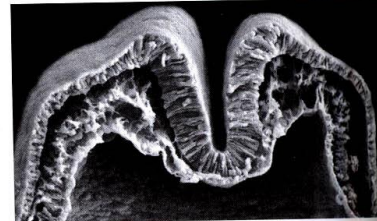
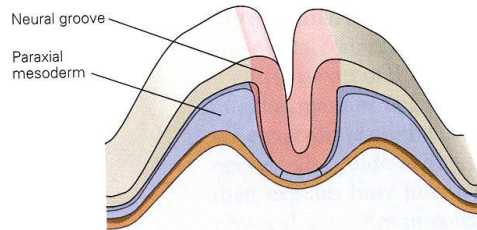

A KIR és PIR fejlődése

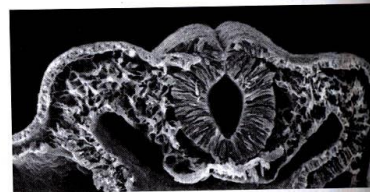
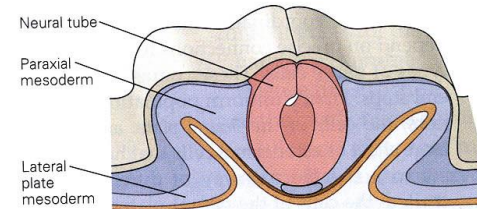
A

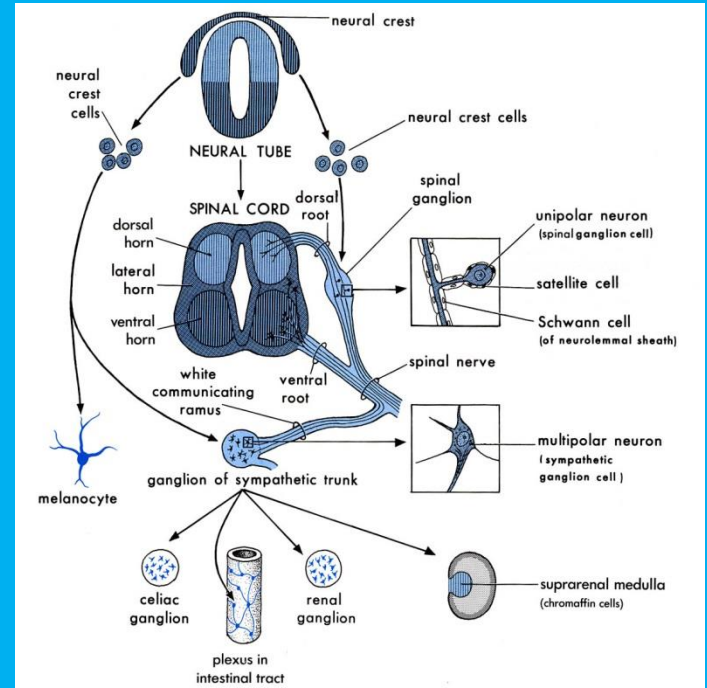
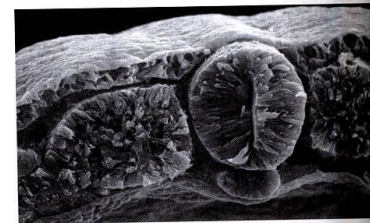
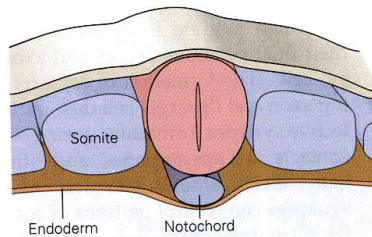
B

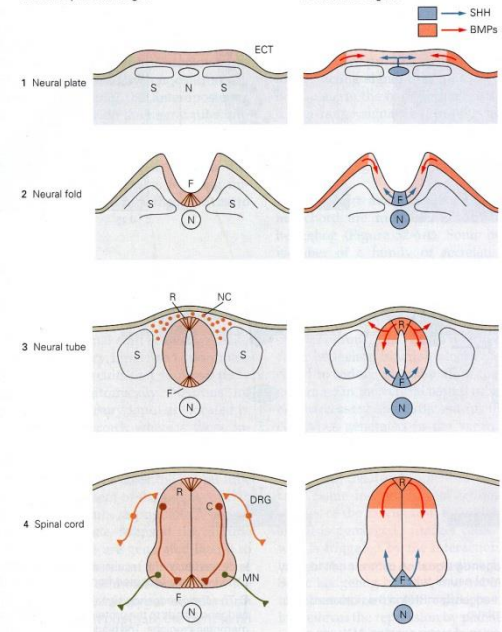
C

D

A Developmental stages

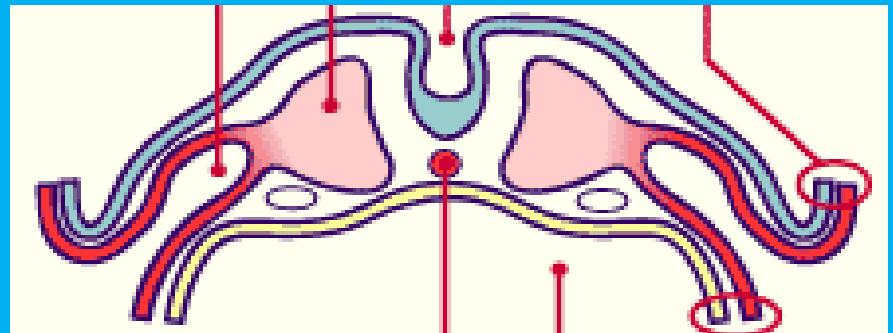
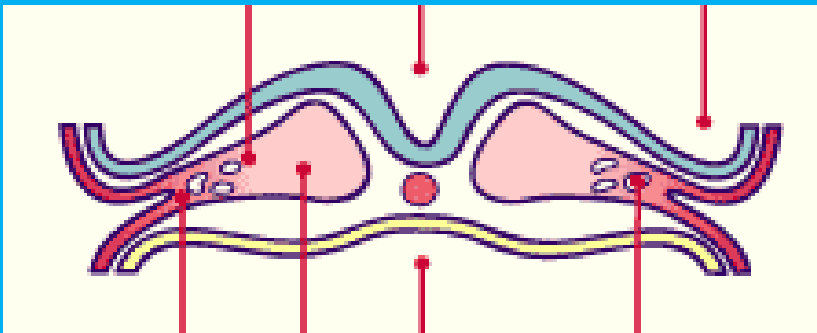
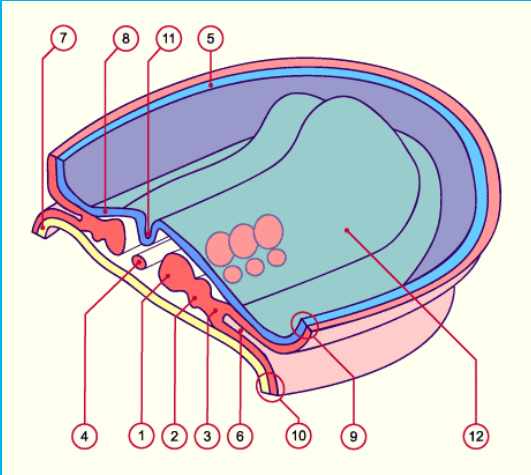
Az idegrendszer és a testszegmentáció viszonya – fejlődési elrendeződés

Már a gesztáció 17.-ik napján a mezoderma medio-lateralis tagozódást mutat:

- (1) *paraxialis mezoderma*
- (2) *intermedier mezoderma*
- (3) *oldallemes mezoderma*

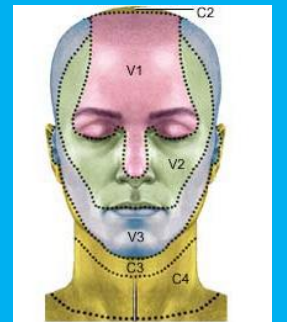
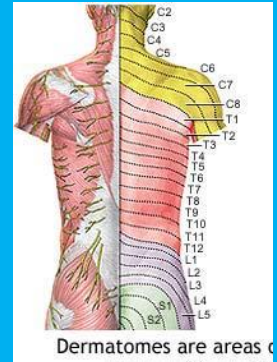
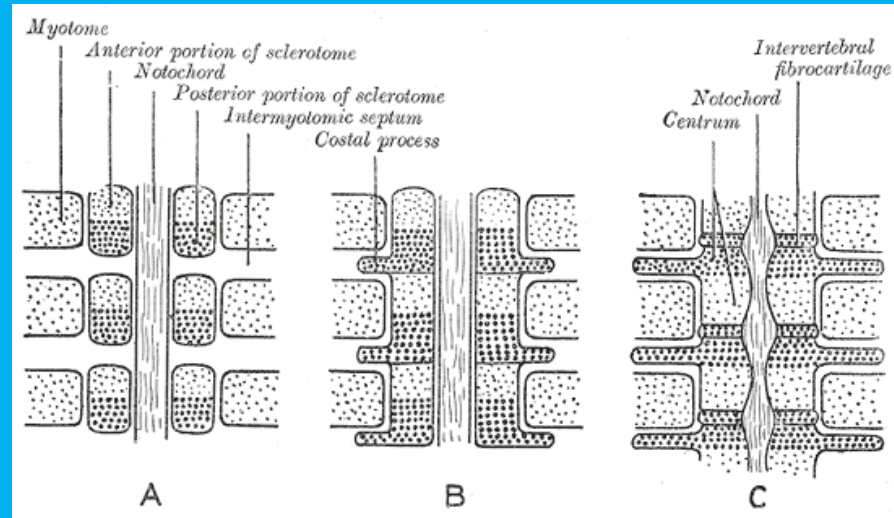
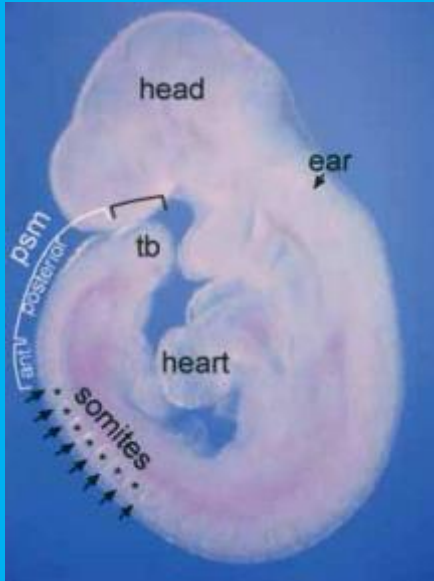
A 3.-ik gesztációs hét kezdetén megfigyelhetővé válnak a cranio-caudalis egységekre (szegmentekre) rendeződött, és folyamatosan kifejlődő somiták (vagy somitomerek).

Az elsők (20.-ik nap körül) cranialisan jelennek meg, majd minden egyes nap 3 újabb somitával bővülnek caudal felé a következő cranio-caudalis területeket képviselve:
4 OCC, 7 CERV, 12 THOR, 5 LUMB, 5 SACR, 8-10 COCC

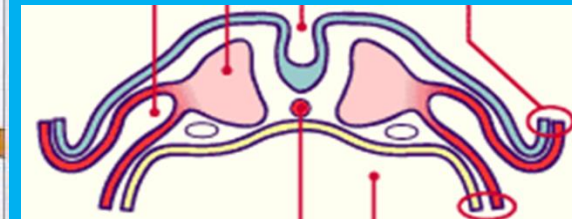
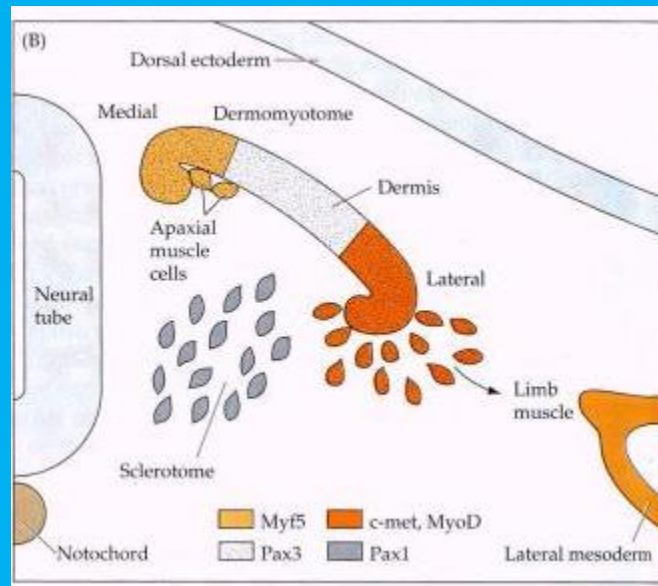

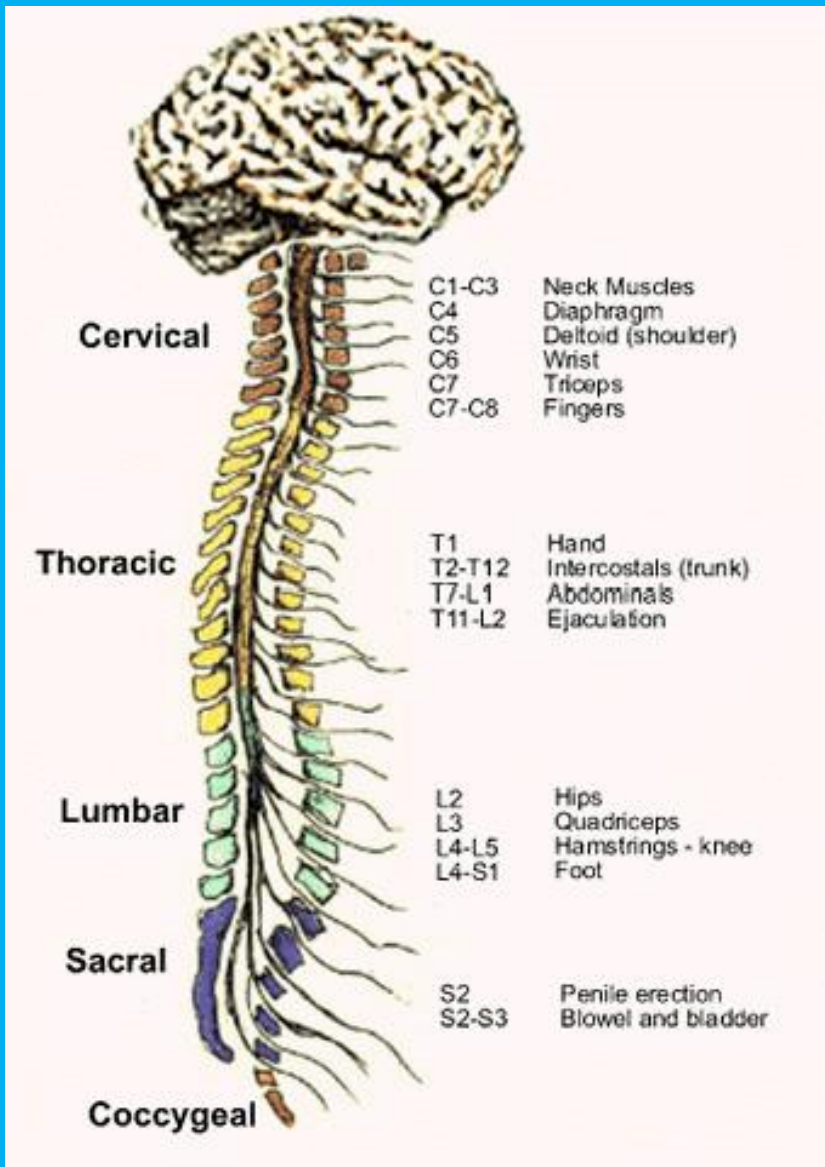
Az idegrendszer követi a testszelvényezettséget

A 4-ik gesztációs héten a **somiták** sejtkapcsolataik (**mezoderma!!!**) elvesztésével vándorlásba kezdenek (**mesenchymalis** átalakulás!!!) a chorda dorsalis körül, kialakítva:

- **sclerotom** (gerincoszlop kialakulása)
- **myotom** (izomszegmentumok saját beidegzéssel)
- **dermatom** (az ectoderma alatt kialakítva a dermis és a subcutis szöveteit)

MYOTOM

Izomszegmentum a saját idegével

DERMATOM(A)

A bőr azon területi egysége
amely egyazon gerincvelői
szegmentum (=gerincvelői
ideghez tartozó!!!)
beidegzése alatt áll.

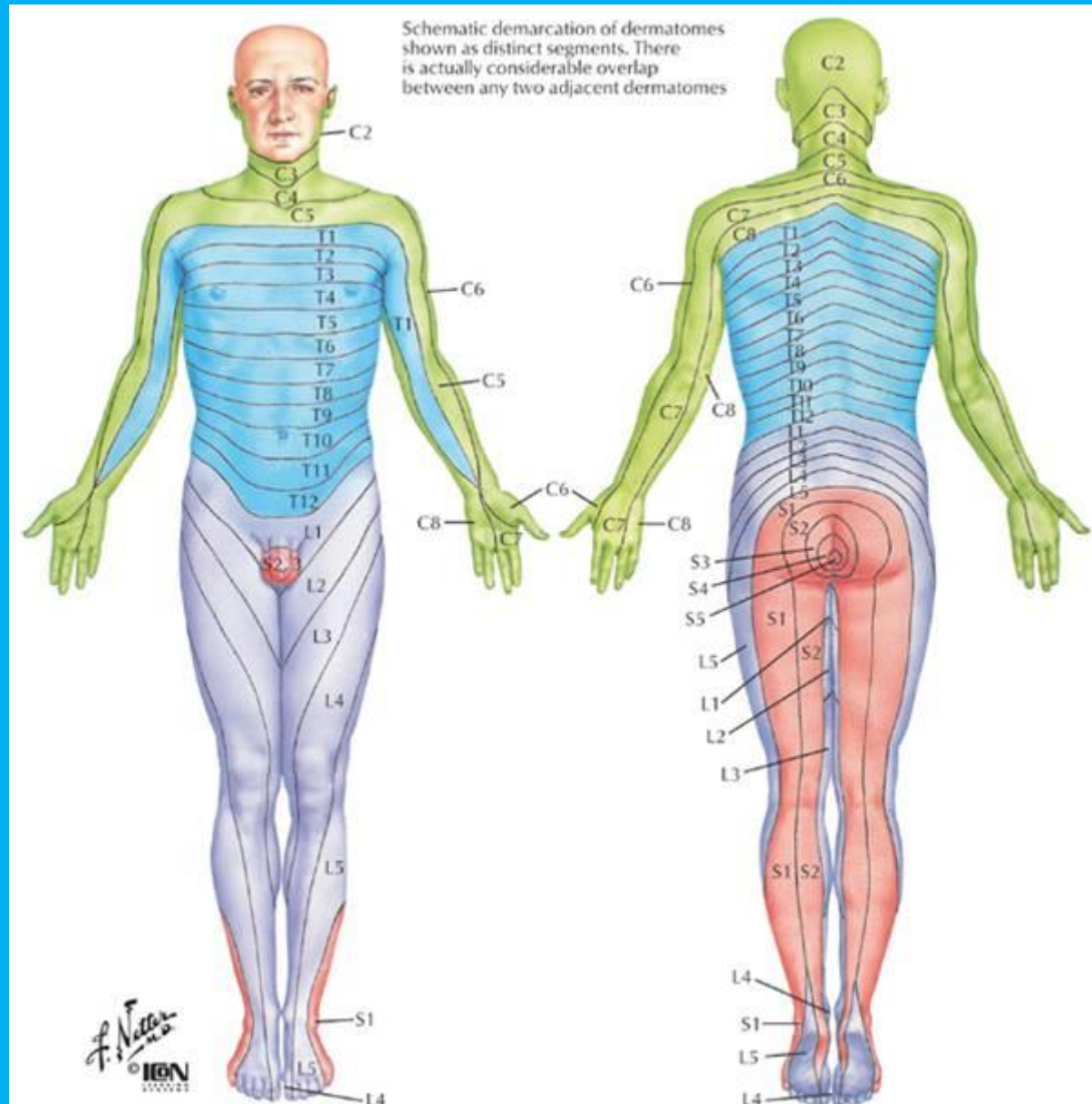
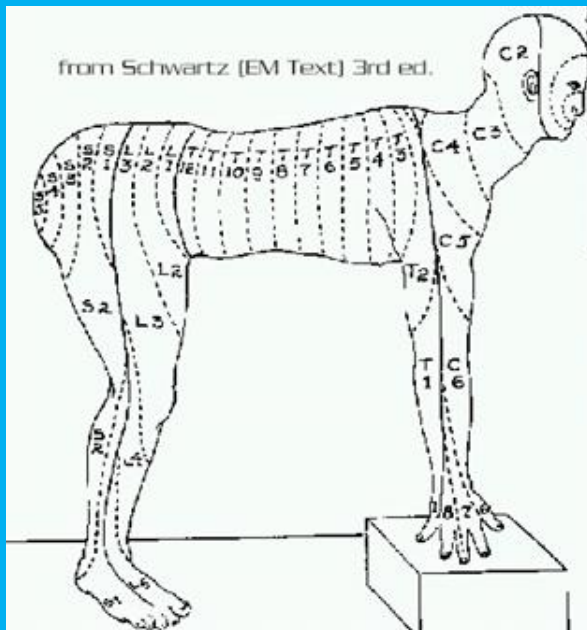
C 8

Th 12

L 5

S 5

A területek/mezők szélei
átfednek.

A gerincvelői szegmentumok száma (31) és összetevői

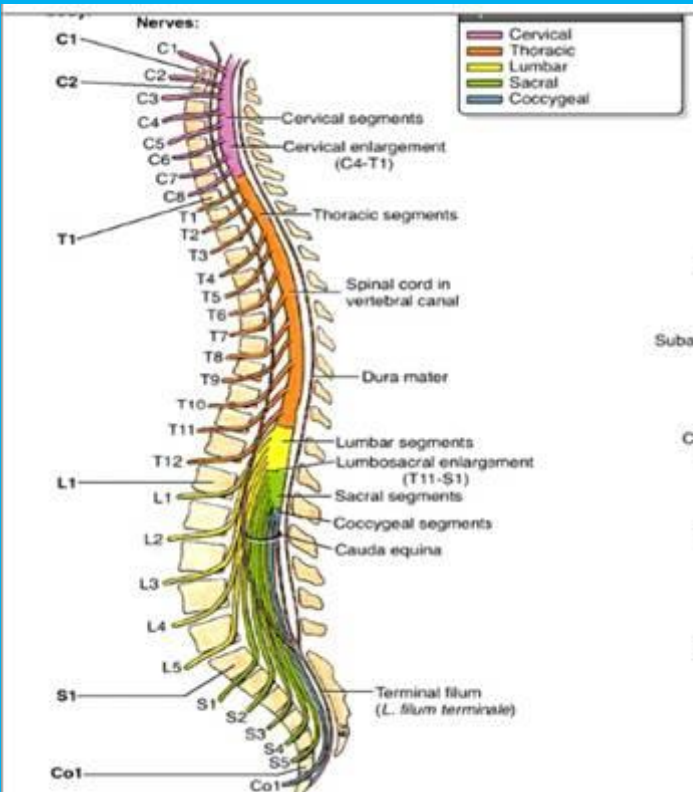
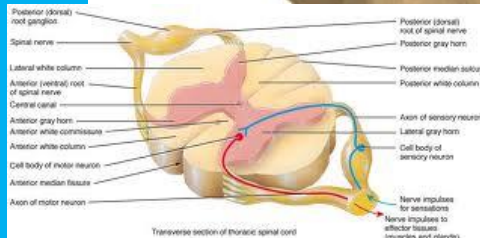
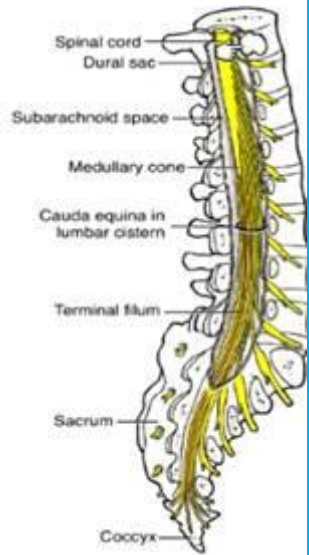
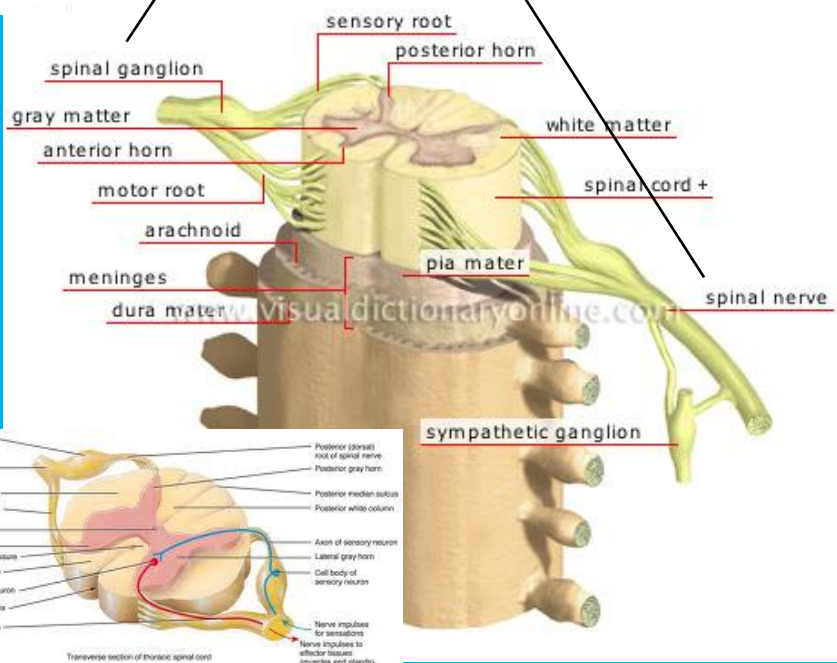
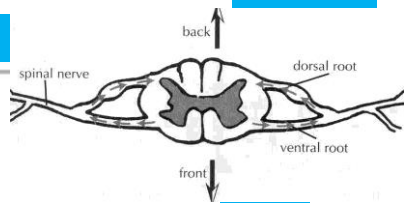
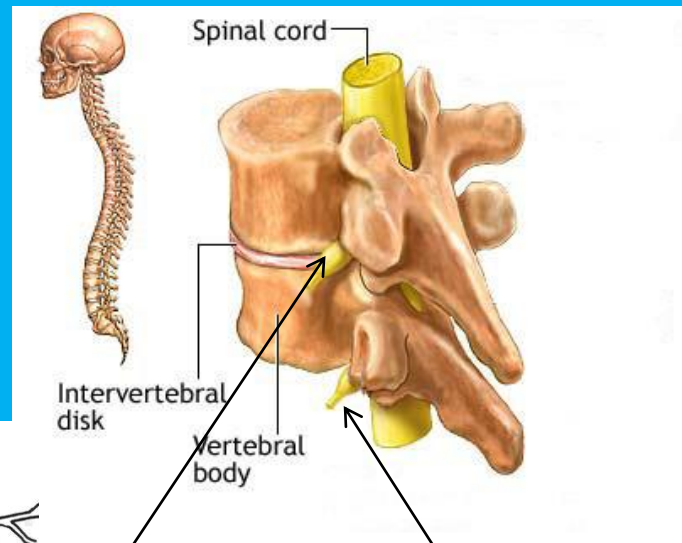
8 cervicalis (C) segmentum

12 thoracalis (T) segmentum

5 lumbalis (L) segmentum

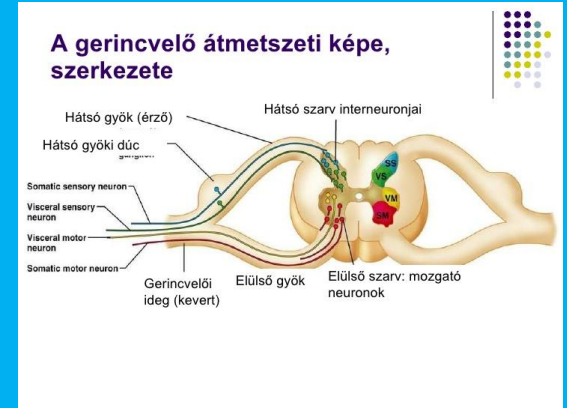
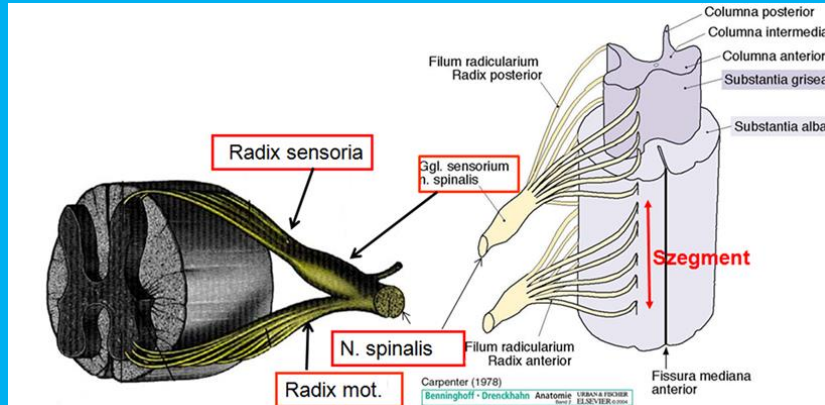
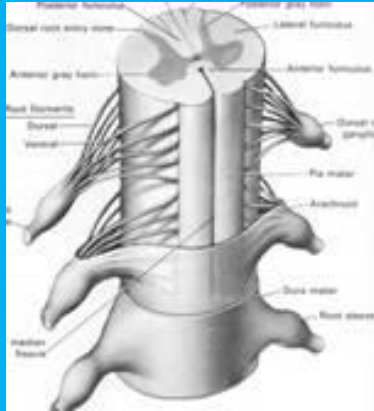
5 sacralis (S) segmentum

1 coccygealis (Co) segmentum

SPINALIS (külső) SEGMENTUMOK

KÜLSŐ szegmentumok!!!!

A gerincvelői idegpárok (kétoldali szimmetria) eredései (C1-C8, T1-T12, L1-L5, S1-S5, Co1).

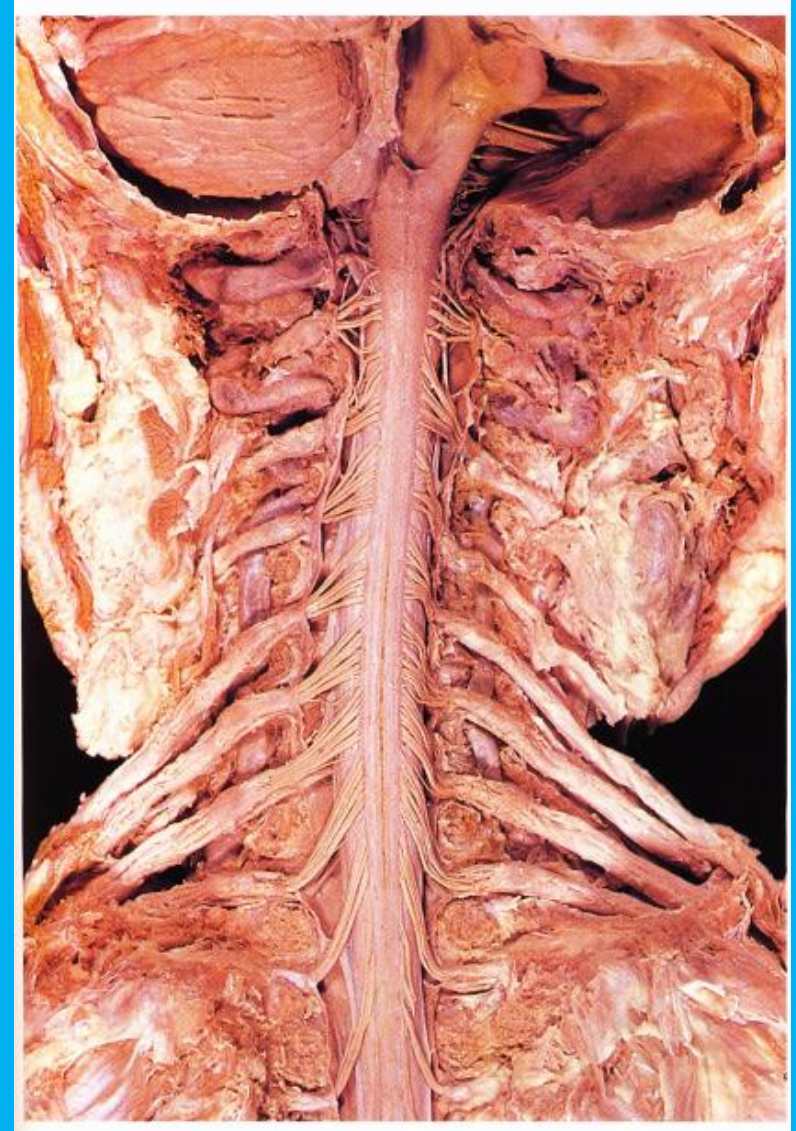
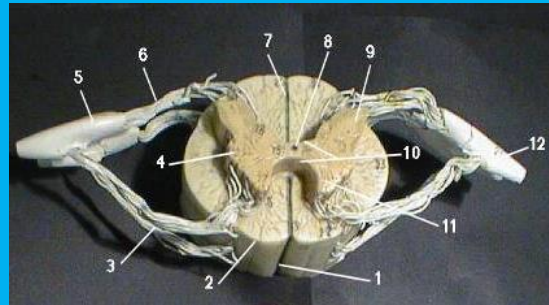
ALAPSZABÁLY:

Egy nervus spinalis pár (gerincvelői ideg) minden axonja egy spinalis szegmentumhoz tartozik.

1 NERVUS – 1 SEGMENTUM

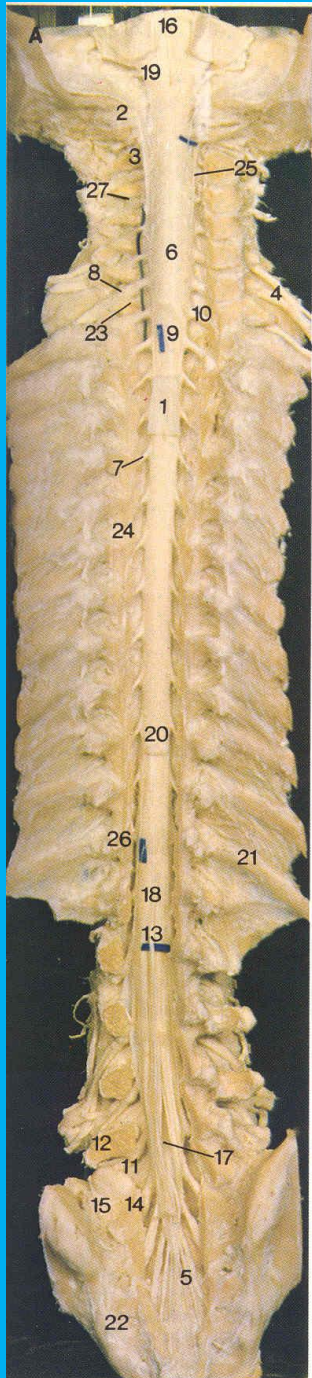
Minden szegmentum „funkcionális egység”, egy testrégiót képvisel.

A gerincvelő 31 szegmentumának makroszkópos elkülönítése a kilépő gyökereken alapul

A gerincvelő (medulla spinalis) anatómiai leírása – külső kontúrok

SZAKASZAI

pars cervicalis
p. thoracica
p. lumbalis
p. sacralis
p. coccygea
conus medullaris
cauda equina

intumescentia cervicalis
plexus brachialis (C5-T1)

intumescentia lumbalis
plexus lumbosacralis (L2-L3)

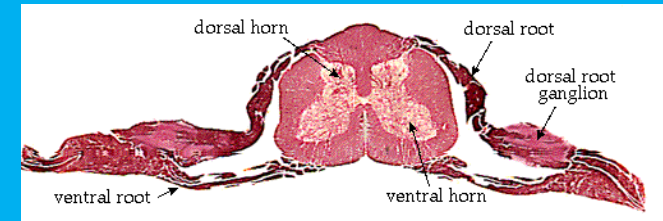
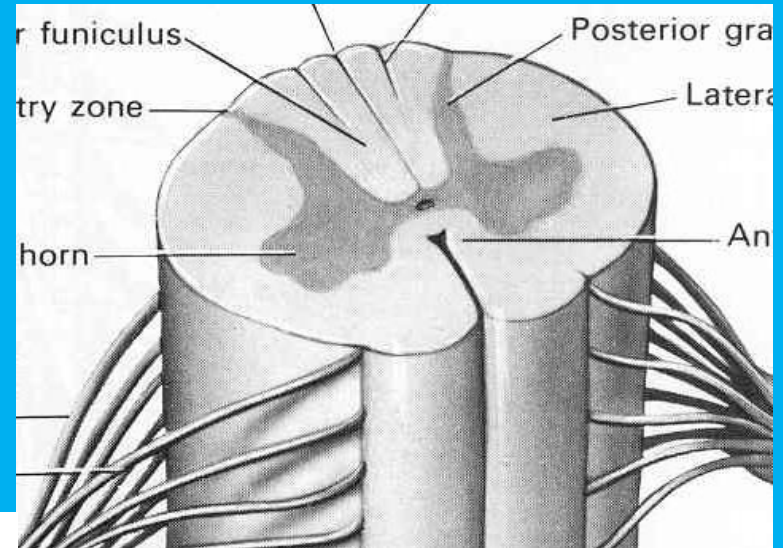
fissura mediana anterior (*ventralis*)

sulcus medianus posterior (*dorsalis*) befelé átmegy septumba

sulcus (septum) intermedius posterior (csak C1-C8, felső Th)

sulcus (*dorso*)lateralis posterior (dorsalis gyökerek)

sulcus (*ventro*)lateralis anterior (ventralis gyökerek)

A gerincvelő elhelyezkedése jellemzői

GERINCVELŐ

- csontos - porcos - szalagos üreg: *canalis vertebralis*
- medulla oblongata folytatása
- a velőcső morfológiailag legkevésbé differenciálódott része

ALAK: hosszú csőszerű, majd kúpszerű terminális szakasz

ROSTRALIS KEZDET: medulla oblongata/foramen magnum

CAUDALIS VÉG: conus medullaris (terminalis)

SPECIÁLIS TARTÓSZERKEZET:

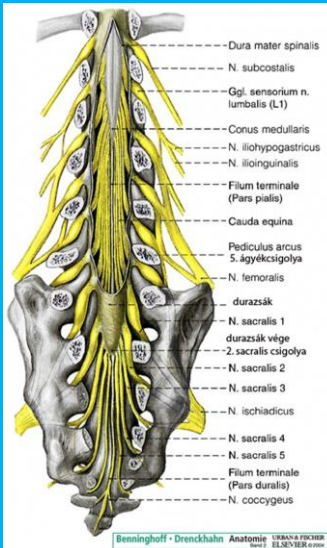
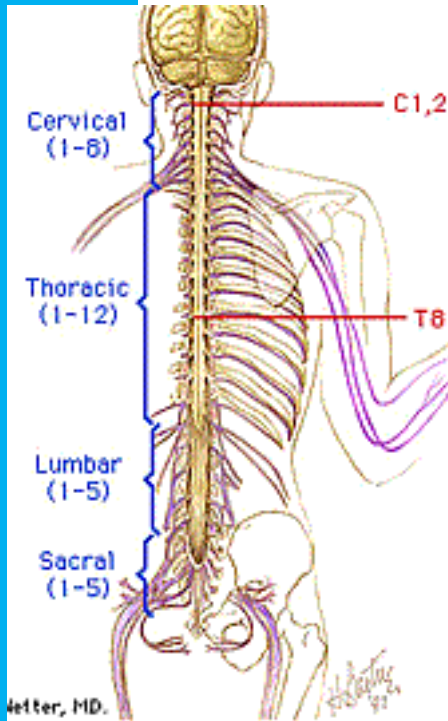
filum terminale (pia mater és idegszövet)

RELATIV HELYZET:

fetalis - gerincszegmensnek megfelelően

újszülött - conus terminalis L3

felnőtt – T12/L1/L2 (cauda equina!!!)

GERINCVELŐI IDEGEK (nervi spinales)

31 pár gerincvelői ideg - foramina intervertebralia

Részei: **radix dorsalis** (érző)

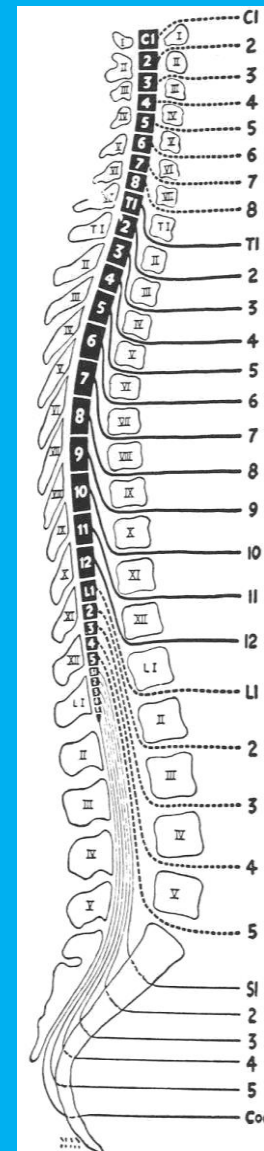
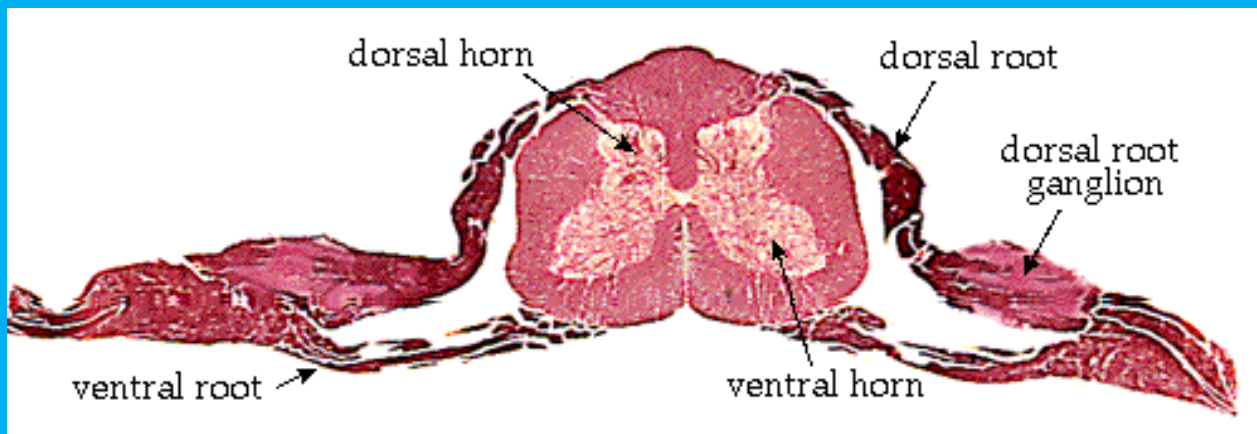
radix ventralis (mozgató)

(kivéve C1, ahol néha az érzőgyökér hiányzik)

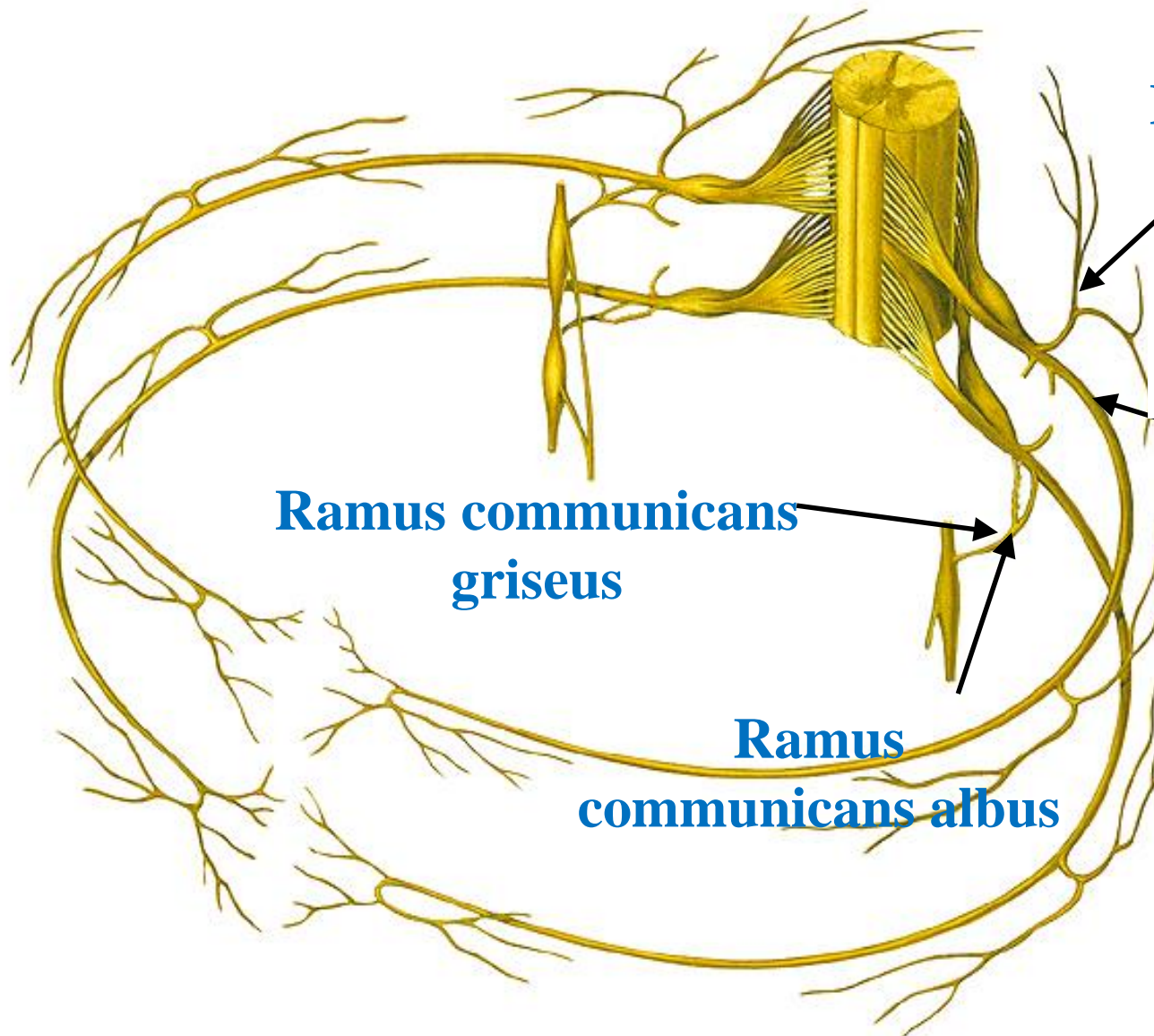
ganglion spinale (DRG) – pseudounipoláris idegsejtek

n. spinalis ágai:

r. dorsalis, **r. ventralis**, **r. communicans**, **r. meningeus**

Nervus spinalis

**Ramus dorsalis/
posterior**

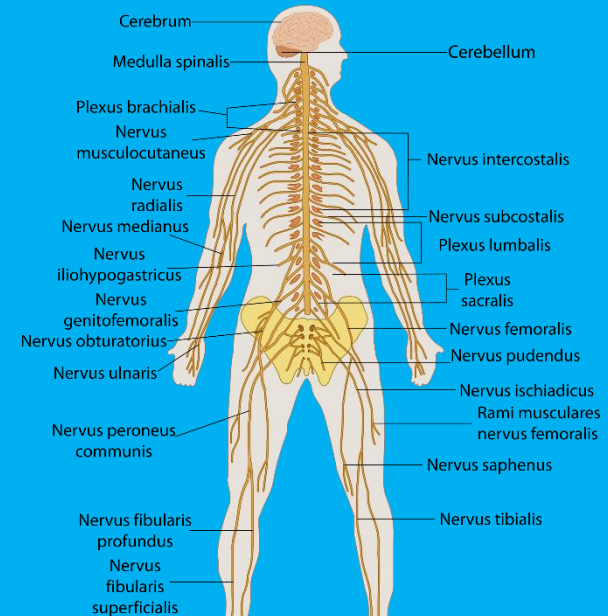
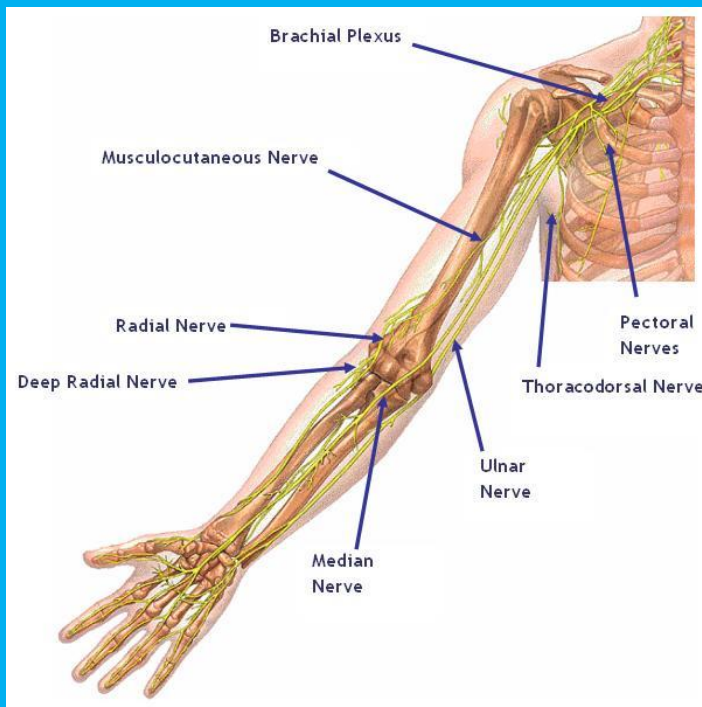
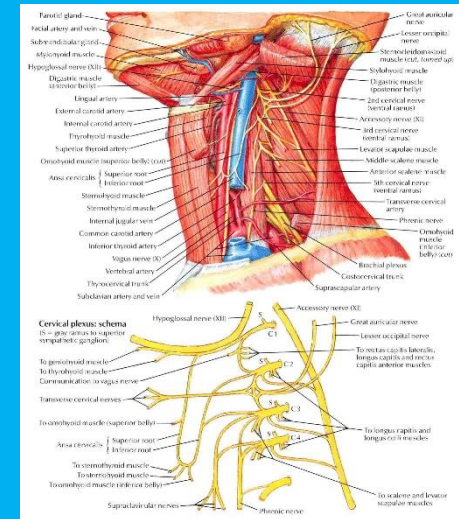
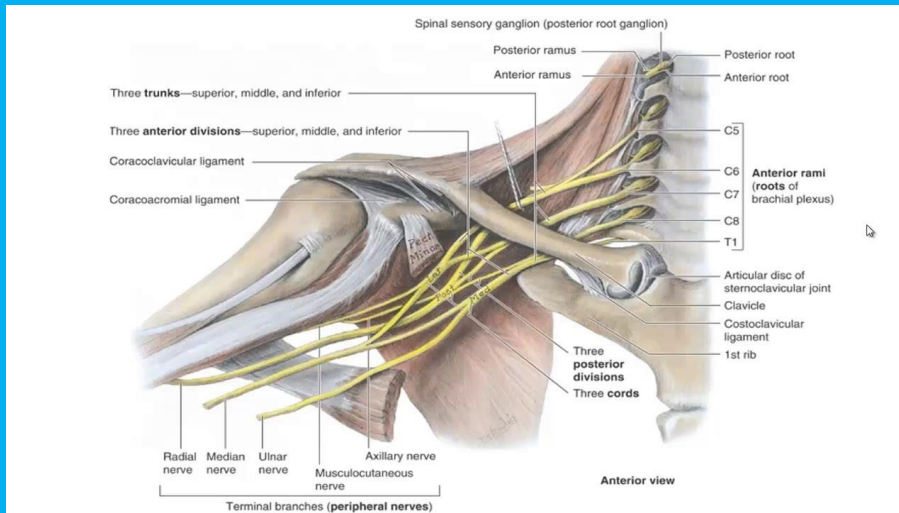
**Ramus
meningeus**

**Ramus
anterior/ventralis**

**Plexusok (a T2-T11
kivételével)**

Plexus cervicalis, brachialis, lumbalis, sacralis

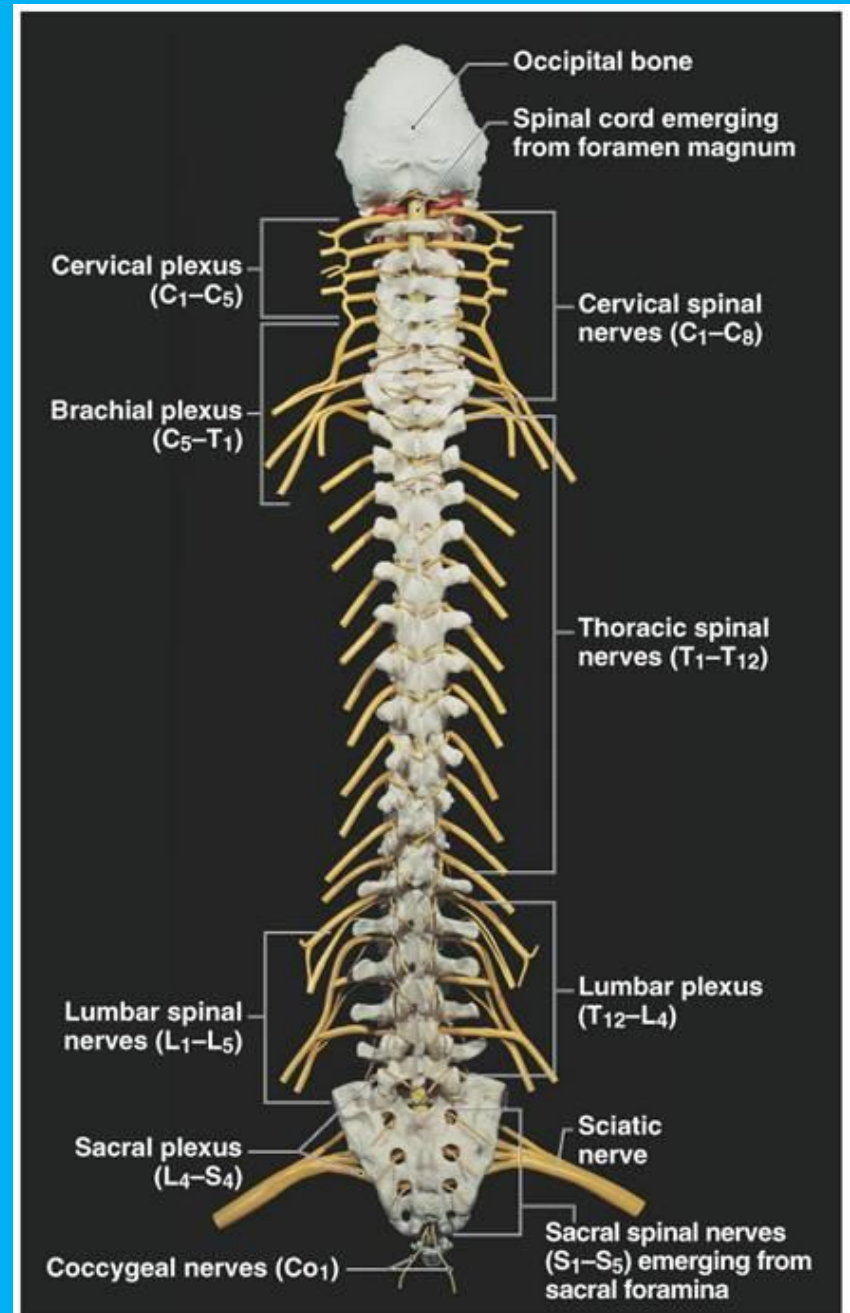

A gerincvelői idegek számozása a canalis vertebralisból való kilépésük alapján történik (cranio-caudalis sorrend):

- C1-7 idegek a megfelelő csigolya fölött lépnek ki.

- C8-as a hetes nyaki és az egyes háti csigolya között lép ki.

- A többi ideg a megfelelő csigolya alatt lép ki.

A gerincvelő caudalis vége

Conus medullaris:

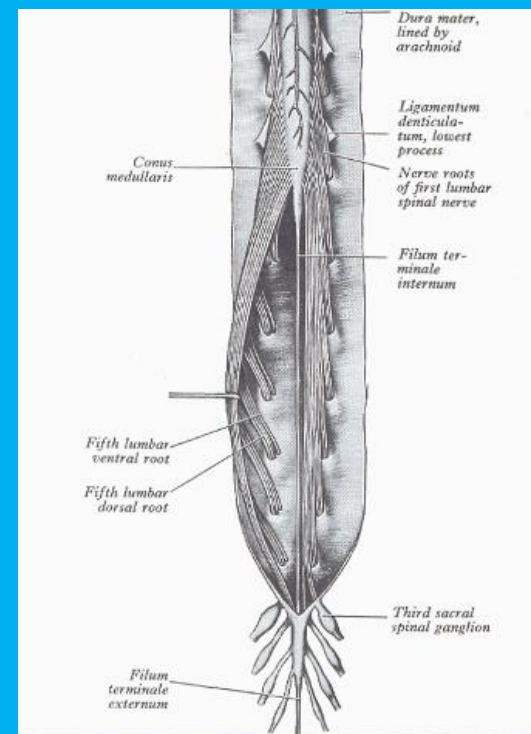
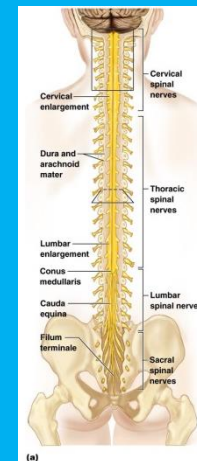
- Vékony, kúpos vége a gerincvelőnek
- Felnőtt korban az L1-L2 csigolyák szintjében

Cauda equina (lófarok):

Lumbalis és sacralis idegek gyüleménye, amelyek a megfelelő csigolyaszintekhez futnak a kilépéshez (porus duralis, canalis intervetebralis). A durazsák és a canalis vertebralis, illetve a gerincvelő eltérő hossza miatt.

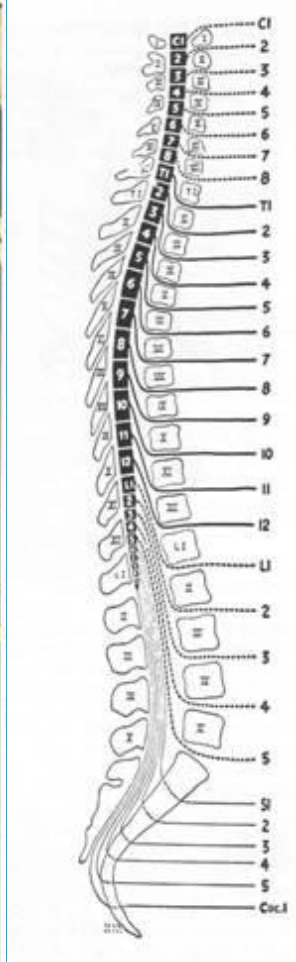
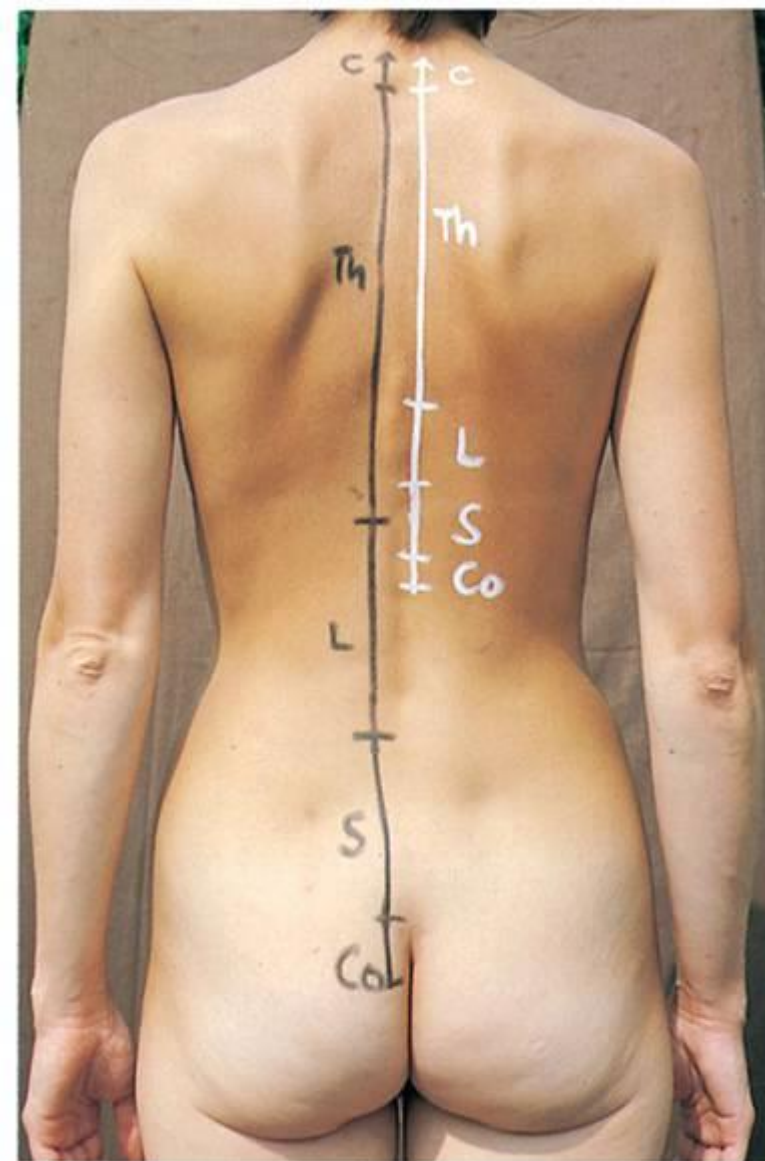
Filum terminale:

Cérnavékonyoságú kötőszövetes (pia mater) folytatása a conus medullarisnak, amely a coccygealis szallagban végződik.

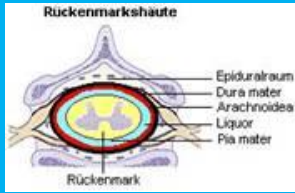
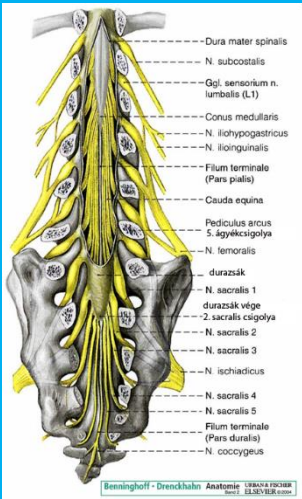

7.61 The lower end of the spinal cord, the filum terminale and the cauda equina exposed from behind. The dura mater and the arachnoid have been opened and spread out.

A gerincvelő elhelyezkedése felnőttkorban

Burkok a gerincvelő körül

1) DURA MATER

Körbeveszi a gerincvelőt, az S2 csigolya magasságáig terjed, az L2 és S2 között a durazsák csak a cauda equina-t tartalmazza.

Minden GV ideg az intervertebralis foramenhez érve átfurja a dúrát, de perineurium-ként annak kötőszövetes folytatásaként takartan halad tovább.

Endorachis – a dura mater kötőszöveti „külső lemeze”

Közötte és a spinalis dura mater között helyezkedik el a spatium epidurale, amely zsírszövetet és a plexus vertebralis internust tartalmazza)

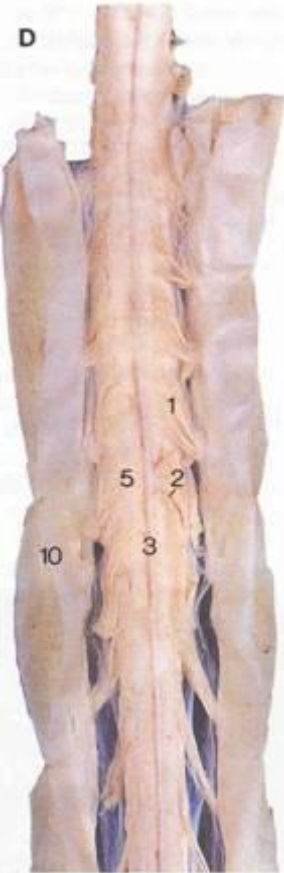
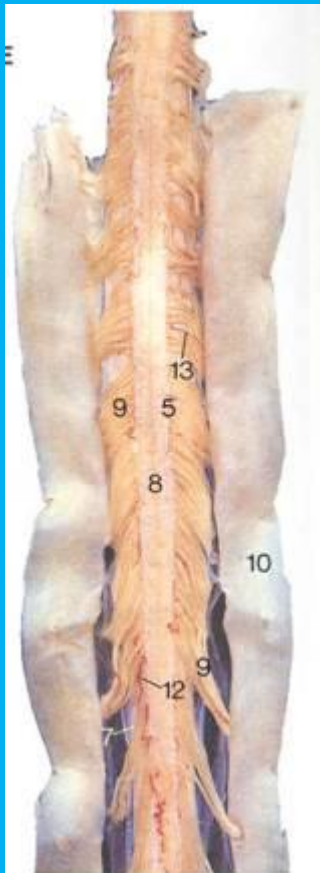
2) ARACHNOIDEA

A dura mater belső felszínét borítja, a subarachnoidealis tért létrehozva (liquor)

LUMBAL PUNCTIO - L2 alatt

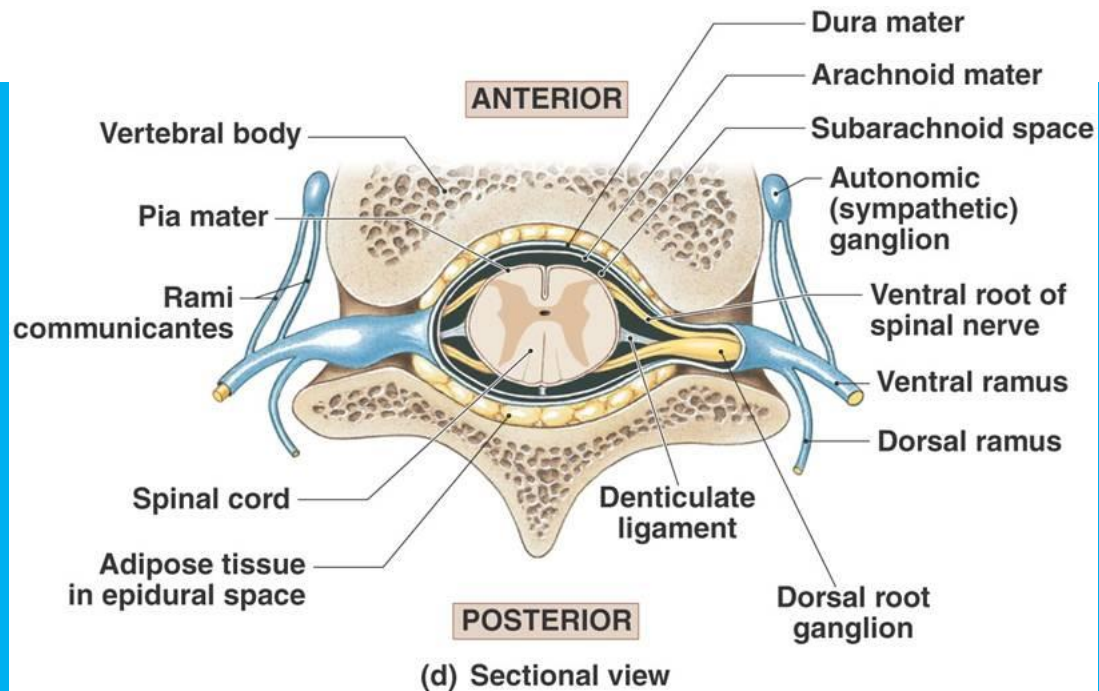
3) PIA MATER

A gerincvelő felszínét és a kilépő gyökereket borítja. Lateralisan, mindkét oldalon, frontalis állású 21 pár **ligamentum denticulatum**-kal rögzíti a gerincvelőt az arachnoideához. Az ventralis és dorsalis gyökerek között helyezkednek el.

MENINGEALIS TÉRSÉGEK

- Subarachnoidealis tér – **liquor cerebrospinalis**
- Subduralis tér
- Epiduralis tér - **zsír, plexus venosus**

Spinal cord

Anterior median
fissure

Pia mater

Denticulate
ligaments

Arachnoid mater
(reflected)

Dura mater
(reflected)

Spinal blood
vessel

Dorsal root of
sixth cervical nerve

Ventral root of
sixth cervical nerve

(a) Anterior view

SPINALIS ANESTHESIA

RÉTEGEK

BŐR

Llig. supraspinale

Lig. interspinale

Lig. flavum

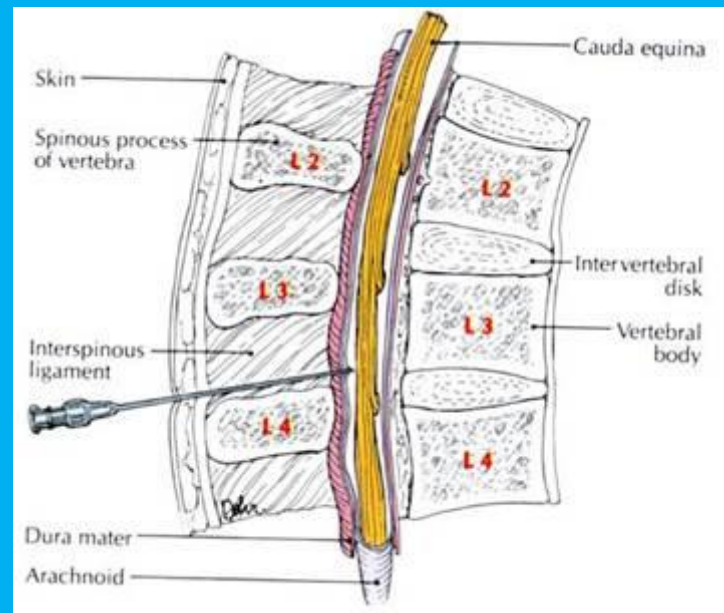
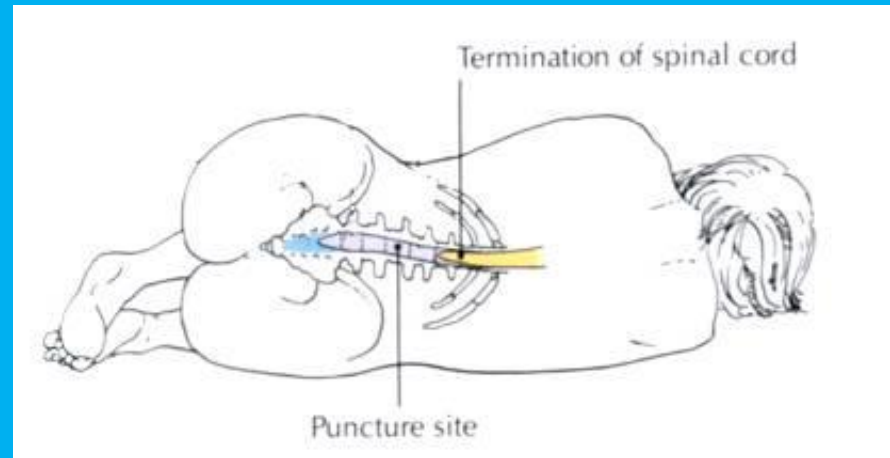
Endorachis

Spatium epidurale

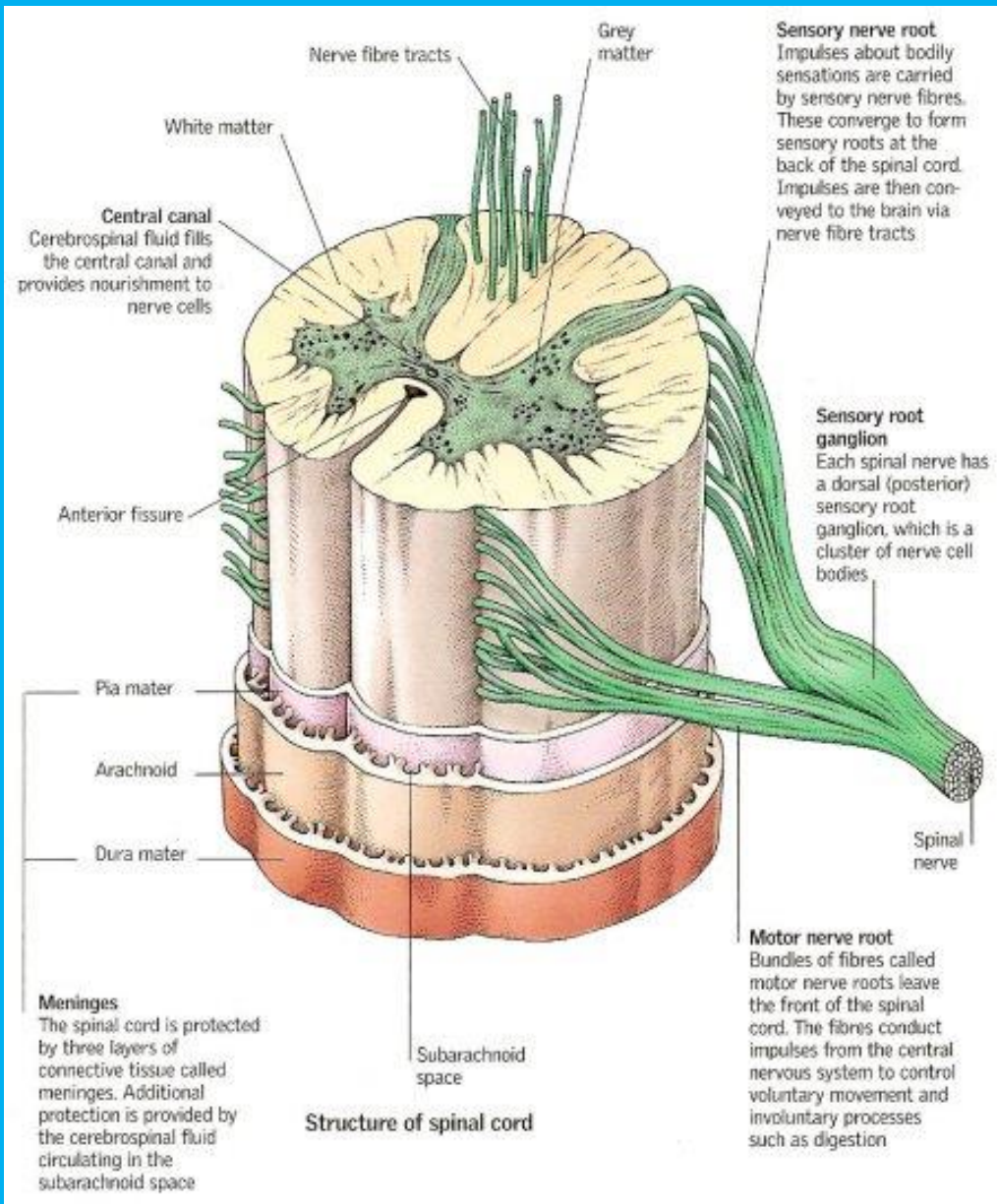
Dura mater spinalis

Arachnoidea

Spatium subarachnoideale

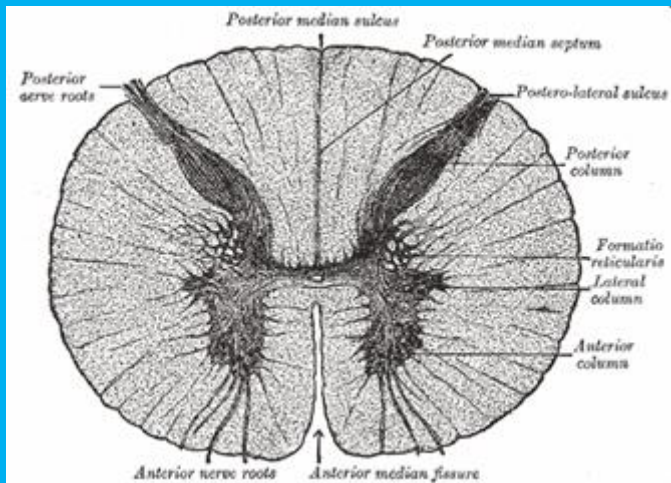

Structure of spinal cord

Meninges
The spinal cord is protected by three layers of connective tissue called meninges. Additional protection is provided by the cerebrospinal fluid circulating in the subarachnoid space

Motor nerve root
Bundles of fibres called motor nerve roots leave the front of the spinal cord. The fibres conduct impulses from the central nervous system to control voluntary movement and involuntary processes such as digestion

A gerincvelő keresztmetszetei

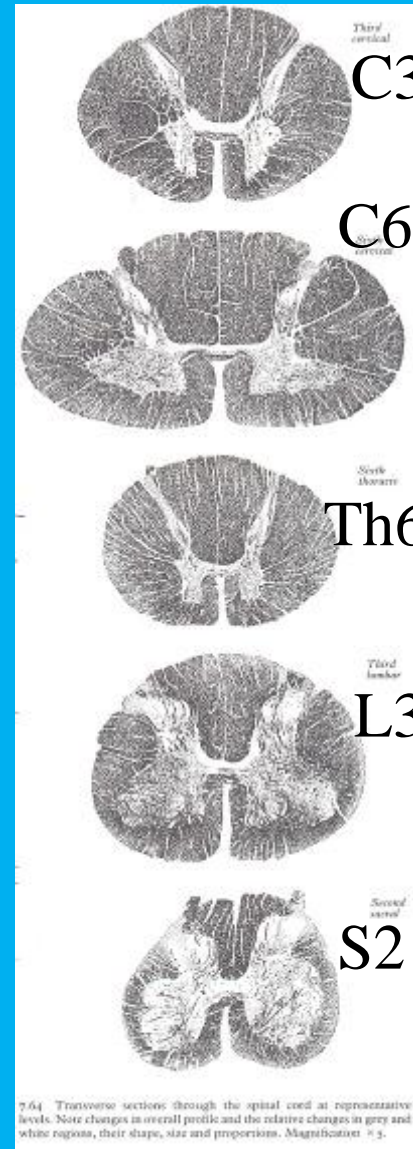
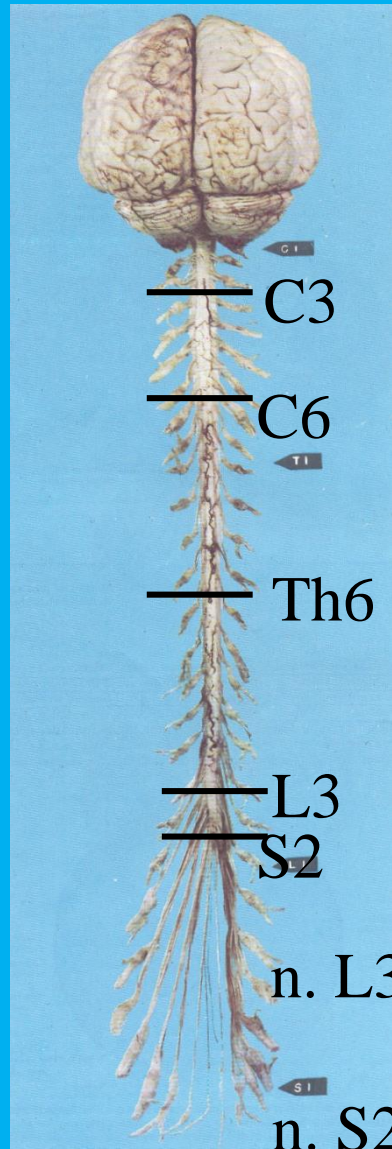
Cervicalis 1-8

Thoracalis 1-12

Lumbalis 1-5

Sacralis 1-5

Coccygealis 1

7.64 Transverse sections through the spinal cord at representative levels. Note changes in overall profile and the relative changes in grey and white regions, their shape, size and proportions. Magnification $\times 5$.

Substantia alba - fehérállomány

- Funiculus dorsalis
- Funiculus ventralis
- Funiculus lateralis

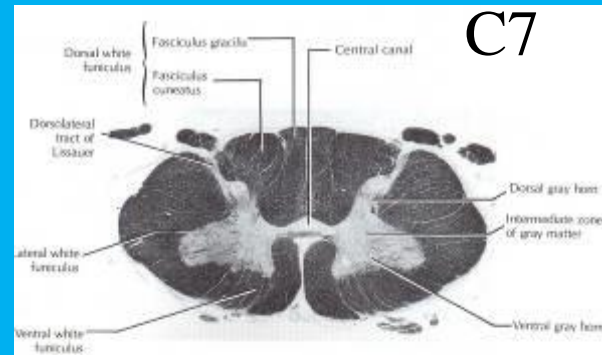

Figure 5-3. Seventh cervical segment. (Transverse section stained by Weigert's method for myelin, $\times 6$)

T2

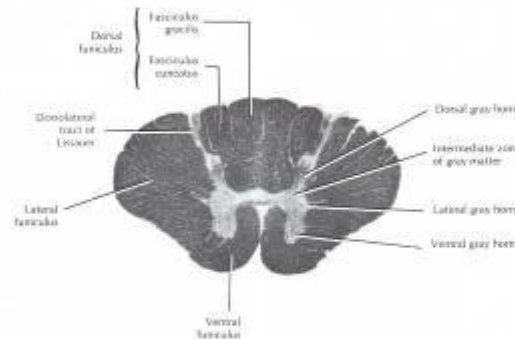

Figure 5-4. Second thoracic segment. (Weigert's stain, $\times 6$)

S1

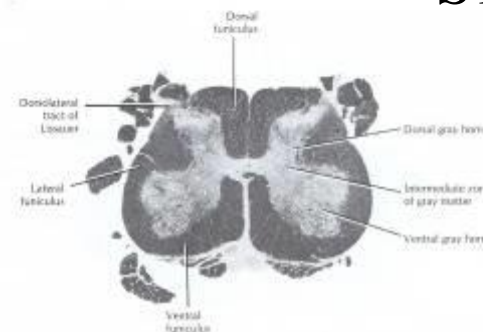
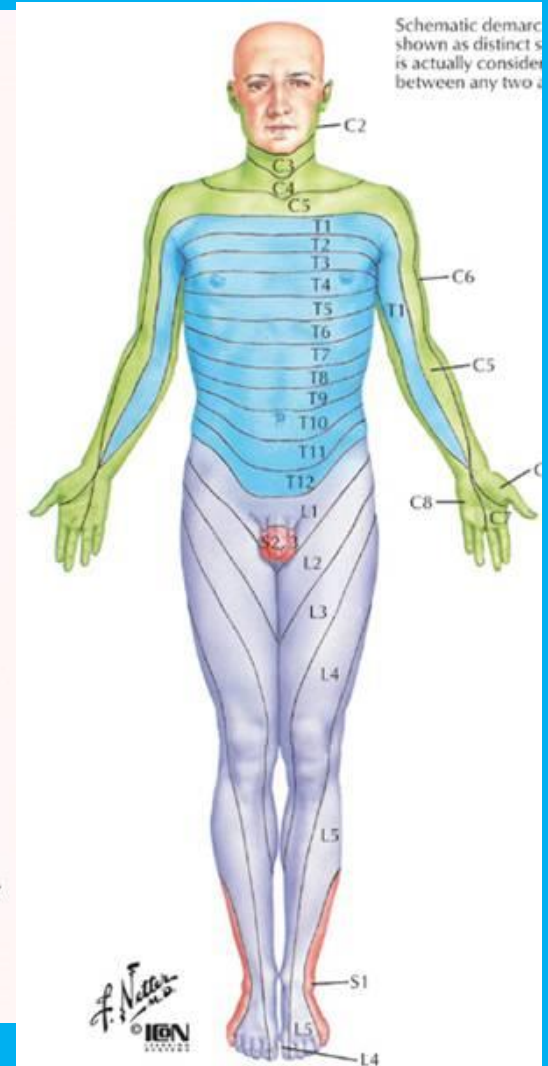
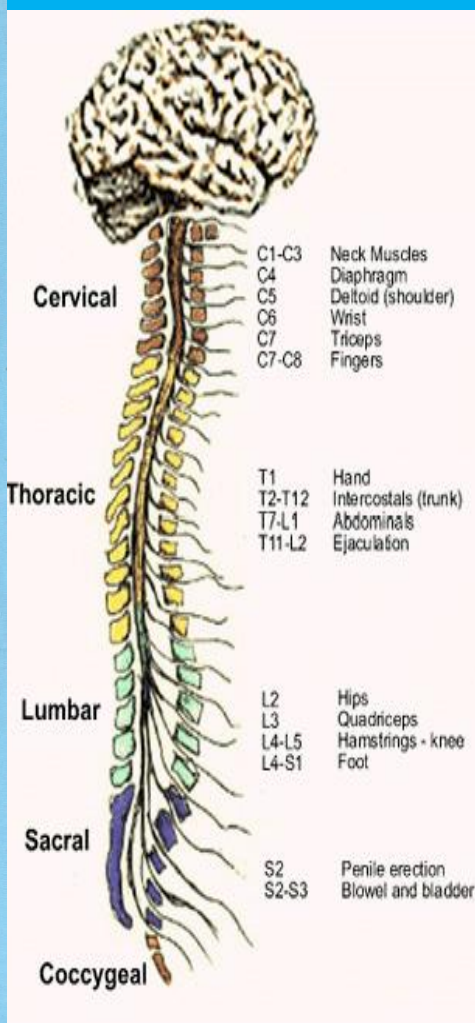
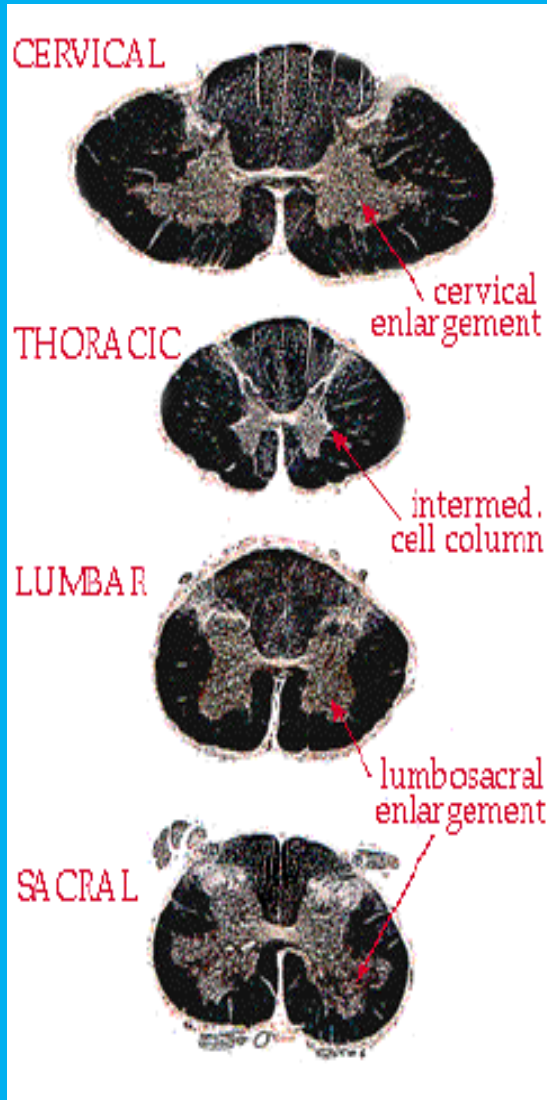

Figure 5-5. First sacral segment. (Weigert's stain, $\times 7$)

Szürkeállomány – substantia grisea

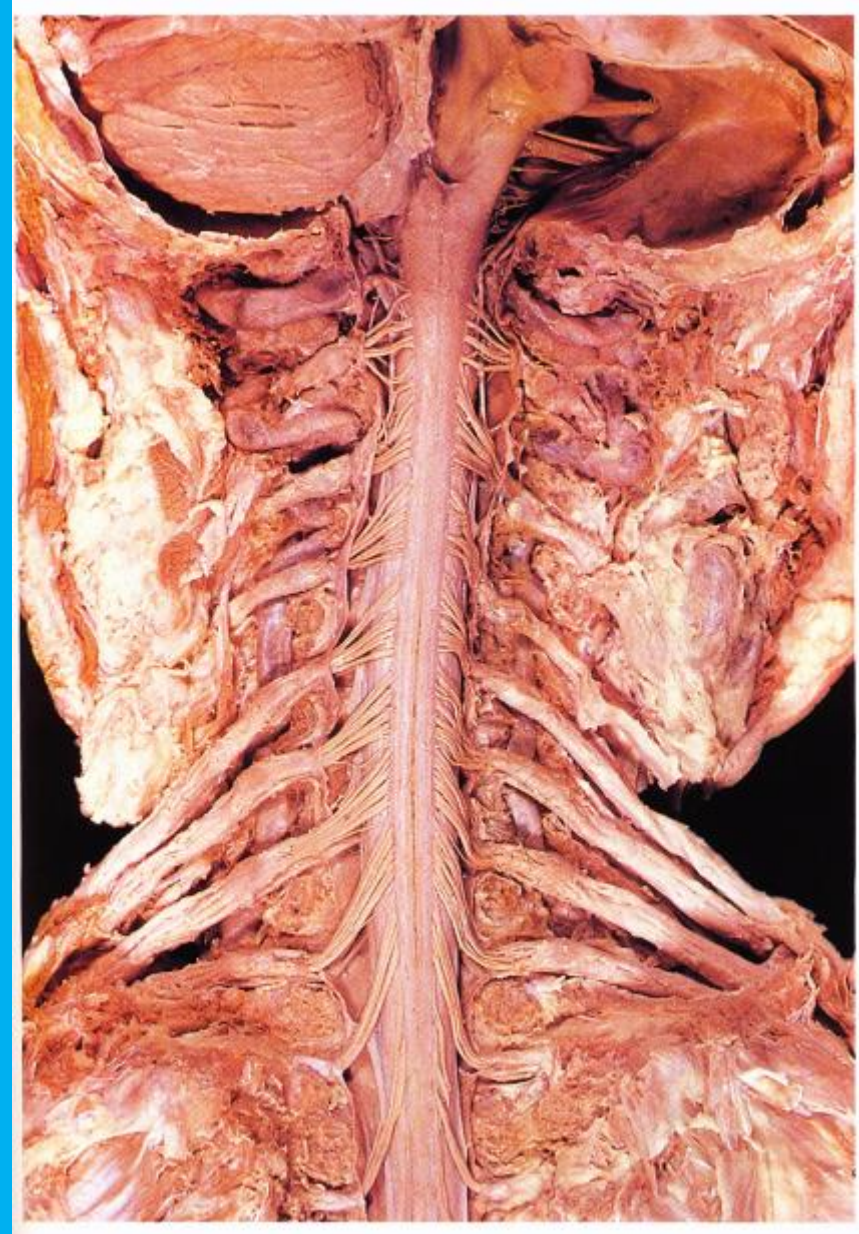

INTUMESCENTIA

**Intumescentia cervicalis
(C5-T1): 38mm**

**Intumescentia lumbalis
(L2-L3): 35 mm**

A GERINCVELŐ VÉRELLÁTÁSA

ARTERIÁK

2 a. spinalis anterior (később egyesülnek) ellátják a ventrális szürkeállományt és részben a funiculus lateralist és anteriort.

2 a. spinalis posterior ellátják a hátsó szarvat és a funiculus dorsalist.

ÍVELT anastomosisok - az oldalakat kötik össze

Longitudinalis vascularis rendszer: részei az aa. vertebralis, intercostalis, lumbalis, lateralis sacralis *ramus spinalisai* ellátják a csigolyákat, agyhártyákat, idegeket és a gerincvelőt a főágakkal anasztomozálva.

Radicularis rendszer: az idegyököket követő ágak látják el az egyes gerincvelői segmentumokat.

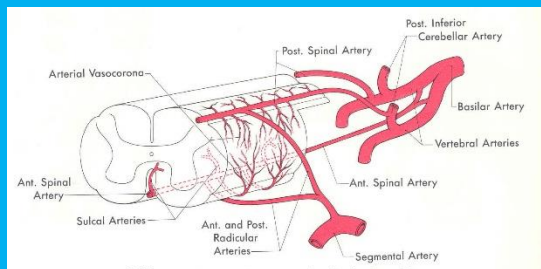
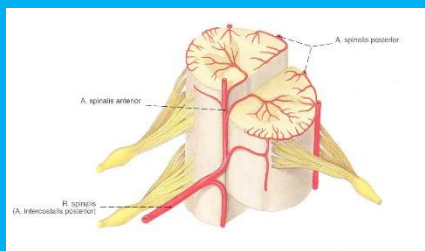
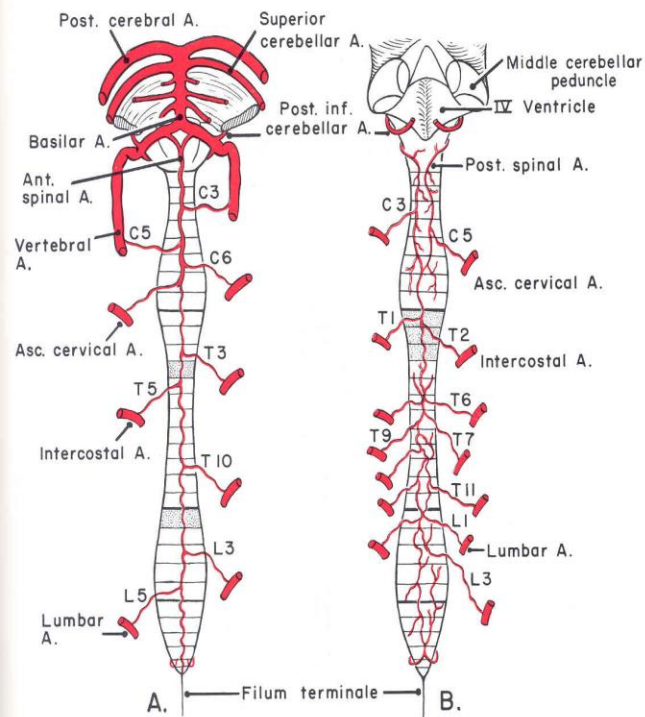
Rami radicales erednek szegmentálisan az aa. cervicalis ascendens, cervicalis profunda, intercostales, lumbales és sacrales.

rami radicales anteriores : 6-10, bal dominanciával.

Legjelentősebb: *Adamkiewicz arteria* – intumescencia lumbosacralisnál jelenik meg

rami radicales posteriores : 10-23, nincs domináns oldal

Sérülékeny szegmentumok: T1-T3 hátul, T3 és L1 elől

3.jpg

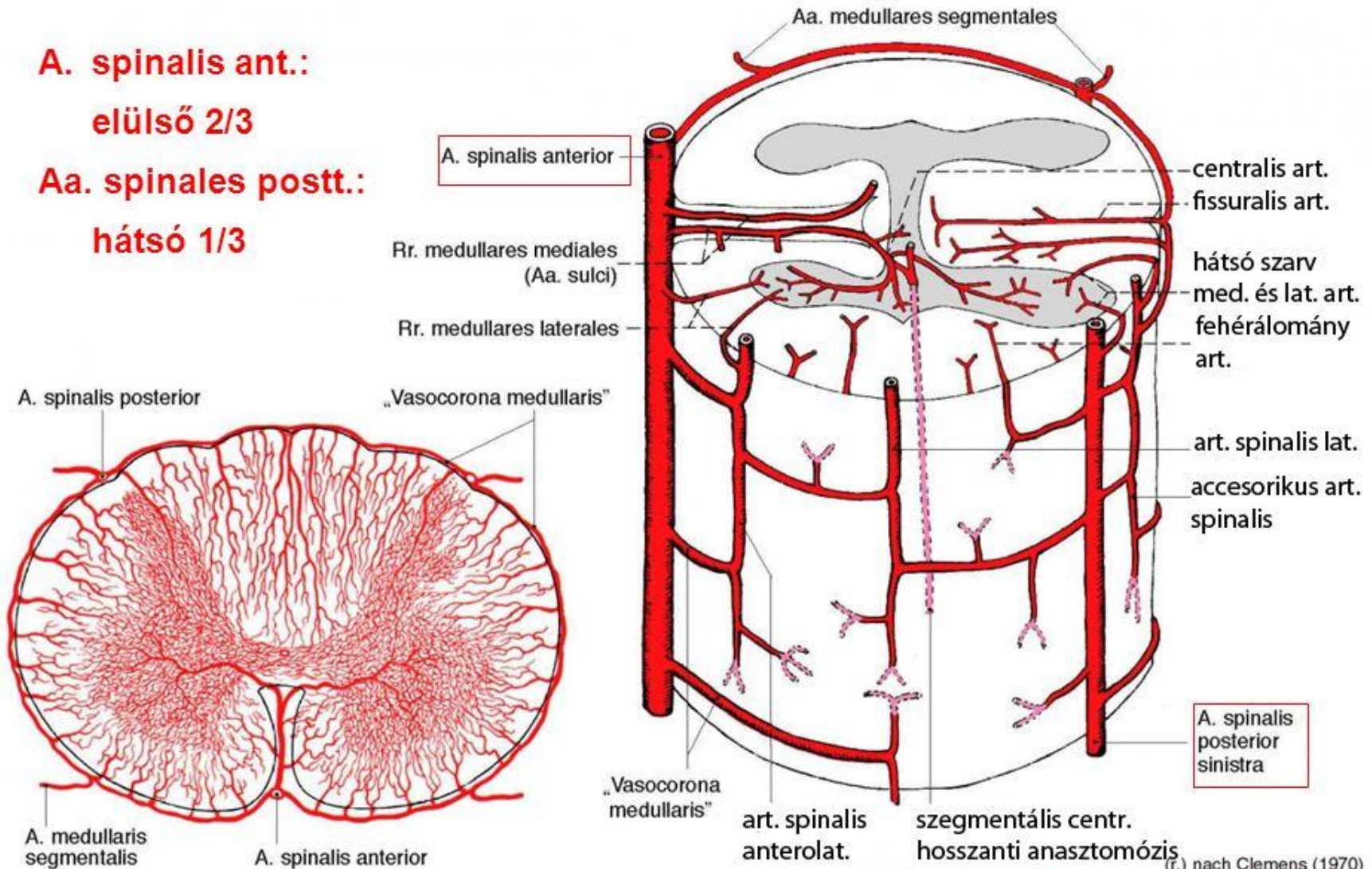
Gerincvelő artériái

A. spinalis ant.:

elülső 2/3

Aa. spinales postt.:

hátsó 1/3

(f.) nach Clemens (1970)

A GERINCVELŐ VÉRELLÁTÁSA

VENÁK (NINCSENEK BILLENTYŰK)

Lefutásuk hasonló az arteriákéhoz.

Elülső longitudinalis vénás törzs

1 v. anteromediana : vv. sulcalest veszi fel

2 vv. anterolaterales : ant-lat vénákat vezetik el

Hátsó longitudinalis vénás törzs

1 v. posteromediana : funiculus posterior területe

2 vv. posterolaterales : a hátsó szarv+ részben funiculus lateralis területéről gyűjtenek.

Majd 5-10 vv. radicales posterioresba ömlenek

VASOCORONA VENOSA - koszorúszerű vénás anasztomózis a hosszanti vénák között

A vénás vért a plexus venosus vertebralis internus (*epiduralis vénás fonat*) gyűjti össze, amely a vv. thoracicae, abdominales és intercostales felé vezetődik el, valamint a plexus venosus vertebralis externuson keresztül a vv. azygos és hemiazygos irányába tart.

NOTA BENE - plexus prostaticusszal (illetve kismedencei fonatokkal) való anasztomózisok elősegítik a malignus tumorsejtek terjedését

